

Ali KARAÖBA

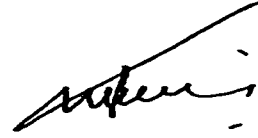
Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. **04/11/2025**

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Engelli bireylerin sosyal güvenlik sistemine erişimi, hem insan hakları hem de sosyal devlet ilkesi açısından temel bir gerekliliktir. Mevcut uygulamada, engelli çocuklar 18 yaşını doldurdıklarında anne veya babalarının sağlık güvencesinden yararlanma hakları sona ermektedir. Ancak "malul" raporu alabildikleri takdirde bu haktan yeniden yararlanabilmektedirler.

Ne var ki, maluliyet tespiti süreçleri oldukça katı, uzun ve çoğu zaman engelli bireylerin gerçek durumunu yansıtmayan kriterlere dayanmaktadır. Bu nedenle birçok engelli birey, fiilen çalışamayacak durumda olmasına rağmen "malul" kabul edilmemekte; genel sağlık sigortası (GSS) primi ödemeye mecbur bırakılmakta ve yetim aylığı gibi sosyal haklardan mahrum kalmaktadır. Bu durum, ekonomik olarak zaten zor şartlarda yaşayan engelli bireylerin yaşam kalitesini daha da düşürmekte; sosyal güvenlik sisteminin koruyucu işlevini zayıflatmaktadır.

Sosyal devletin görevi, engelli vatandaşların haklarını sınırlandırmak değil, yaşamlarını kolaylaştıracak mekanizmaları geliştirmektir. Bu nedenle, 18 yaşını dolduran ancak maluliyet

kararı alamayan engelli bireylerin GSS prim yükünün hafifletilmesi ve yetim aylığına benzer bir destek mekanizmasının oluşturulması yönünde düzenleme yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda,

- 1- Bakanlığınızın verilerine göre, Türkiye genelinde 18 yaşını doldurduğu halde maluliyet kararı alamadığı için GSS primi ödemeye devam eden engelli birey sayısı kaçtır? Bu bireylerin maluliyet değerlendirme süreçlerinde en çok hangi nedenlerle olumsuz karar verilmektedir?
- 2- Engelli bireylerin 18 yaş sonrası sağlık güvencesine erişimini kolaylaştırmak amacıyla maluliyet kriterlerinin esnetilmesi veya yeniden tanımlanması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 3- 18 yaşını doldurmuş, fiilen çalışamayacak durumda olan ancak malul raporu alamayan engelli bireyler için GSS prim muafiyeti veya devlet katkısı sağlanması planlanmakta mıdır?
- 4- Maluliyet kararı alamadığı için yetim aylığı hakkı elde edemeyen engelli bireylere yönelik alternatif sosyal yardım veya aylık programı hazırlanmakta mıdır?
- 5- Engelli bireylerin maluliyet başvurularında yaşanan bürokratik süreçlerin azaltılması amacıyla dijital veya hızlı değerlendirme mekanizması kurulması planlanmakta mıdır?
- 6- Bakanlığınız, 18 yaşını geçen engelli bireylerin ve bakıma muhtaç vatandaşlarımızın sağlık güvencesine kesintisiz erişimini sağlayacak kalıcı bir model üzerinde çalışmakta mıdır?